

Міністерство юстиції України
Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз
ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса
Національна юридична академія України
імені Ярослава Мудрого

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ І КРИМІНАЛІСТИКИ

Збірник науково-практичних матеріалів

Випуск 6

Харків
«Право»
2006

ISSN

ББК 67.9 (4 УКР) 6		Внесено до переліку наукових фахових видань
ТЗЗ		ВАК України з юридичних наук: Постанова
		президії ВАК України від 08.06.2005 №2-05/5

Зареєстровано Державним комітетом телебачення та радіомовлення України (свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації. Сер. КВ № 9440 від 20.12.2004 р.)

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Харківського науково-дослідного інституту судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса (протокол № 11 від 29.11.2006 р.) та рішенням Вченої ради Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого (протокол № 4 від 17.11.2006 р.).

Редакційна колегія: М. Л. Цимбал (співголова редколегії), В. Ю. Шепітько (співголова редколегії), Л. М. Головченко, Т. Є. Балинян, Ю. М. Грошевий, Л. М. Дереча, О. Ф. Дьяченко, В. А. Журавель, В. О. Коновалова, М. С. Корчан, А. І. Лозовий, В. О. Ольховський, М. І. Панов, О. О. Прокопенко, М. В. Салтєвський, В. М. Свищов, Е. Б. Сімакова-Єфремян (відповідальний секретар), В. М. Сирих, О. О. Хлесткова, В. М. Шерстюк, А. С. Ячина.

Т 33 **Теорія** та практика судової експертизи і криміналістики: Збірник науково-практичних матеріалів / Міністерство юстиції України, Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса; Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого; Ред. кол.: М. Л. Цимбал, В. Ю. Шепітько, Л. М. Головченко та ін. — Х.: Право, 2006. — Вип. 6. — 448 с.

Видання містить матеріали чергового, шостого випуску збірника «Теорія та практика судової експертизи і криміналістики». Висвітлено сучасні проблеми криміналістики та найактуальніші питання провадження різних видів судових експертиз і застосування спеціальних знань у судочинстві. Приділено увагу вдосконаленню експертних методик. Надано наукові рекомендації щодо проведення певних експертних досліджень.

Для працівників правоохоронних органів, суддів, судових експертів, науковців, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів.

ББК 67.9 (4 УКР) 6

- © Харківський НДІ судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса, 2006
- © Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого, 2006
- © «Право», 2006

Від редакційної колегії

Черговий випуск збірника науково-практичних матеріалів «Теорія та практика судової експертизи і криміналістики» висвітлює широке коло найбільш актуальних проблем криміналістики та судової експертології, а також стан наукових досліджень і методичні питання щодо окремих видів судових експертиз. Зміст збірника відображає новітні тенденції в криміналістичній тактиці та методиці розслідування окремих видів злочинів, можливості застосування сучасних інформаційних технологій і науково-технічних засобів. Достатню увагу приділено новим методам проведення судових експертиз і застосуванню експертних технологій.

Матеріали збірника можуть бути корисними для працівників правоохоронних органів і суддів при застосуванні спеціальних знань і призначенні судових експертиз. Особливістю збірника є те, що в ньому висвітлюється найбільш передова експертна практика, розміщені статті не тільки вчених-криміналістів, а й судових експертів-практиків, молодих учених, здобувачів, аспірантів. Матеріали збірника відрізняються широкою «географією» його учасників. Видання містить також рубрику з інформацією про події у науковому житті в галузі криміналістики та судової експертизи – пам'ятні дати, науково-практичні конференції, семінари тощо.

Редакційна колегія запрошує до участі у черговому випуску збірника науковців, судових експертів, працівників правоохоронних органів.

У наступному році виповнюється 80 років від дня народження відомого вченого-криміналіста Л. Ю. Ароцкера, у зв'язку із чим планується оприлюднення матеріалів у рубриці «Ароцкерівські читання».

Оскільки збірник є періодичним фаховим виданням, нагадуємо про необхідність додержання вимог ВАК України, що ставляться до змісту й оформлення наукових статей.

От редакционной коллегии

Очередной выпуск сборника научно-практических материалов «Теория и практика судебной экспертизы и криминалистики» освещает широкий круг наиболее актуальных проблем криминалистики и судебной экспертологии, а также состояние научных исследований и методические вопросы отдельных видов судебных экспертиз. Содержание сборника отображает новейшие тенденции в криминалистической тактике и методике расследования отдельных видов преступлений, возможности применения современных информационных технологий и научно-технических средств. Достаточное внимание уделено новым методам проведения судебных экспертиз и применению экспертных технологий.

Материалы сборника могут быть полезными для работников правоохранительных органов и судей при использовании специальных знаний и назначении судебных экспертиз. Особенностью сборника является то, что в нем освещается наиболее передовая экспертная практика, размещены статьи не только ученых-криминалистов, но и судебных экспертов-практиков, молодых ученых, соискателей, аспирантов. Материалы сборника отличаются широкой «географией» его участников. Издание содержит также рубрику с информацией о событиях в научной жизни в области криминалистики и судебной экспертизы – памятных датах, научно-практических конференциях, семинарах и т. п.

Редакционная коллегия приглашает к участию в очередном выпуске сборника научных сотрудников, судебных экспертов, работников правоохранительных органов.

В следующем году исполняется 80 лет со дня рождения известного ученого-криминалиста Л. Е. Ароцкера, в связи с чем планируется опубликование материалов в рубрике «Ароцкеровские чтения».

Поскольку сборник является периодическим специализированным изданием, напоминаем о необходимости соблюдения требований ВАК Украины, относящихся к содержанию и оформлению научных статей.

ЗМІСТ

Від редакційної колегії.....	3
От редакционной коллегии.....	4

Сучасні проблеми криміналістики

<i>Шепітько В. Ю.</i> Пізнавальна діяльність слідчого й «матриці» криміналістики	5
<i>Коновалова В. Е.</i> Новые тенденции развития криминалистики	10
<i>Волчецкая Т. С.</i> Есть ли тактика в назначении экспертизы	16
<i>Гавло В. К., Ким Д. В.</i> Тактика и методика судебного следствия – научное поле деятельности криминалистики.....	22
<i>Журавель В. А.</i> Тактичні операції в системі криміналістичних засобів протидії злочинності	30
<i>Дудников А. Л.</i> Экономические преступления за рубежом: понятие и виды	37
<i>Булгаков В. Г.</i> Динамические признаки человека в криминалистике	43
<i>Цимбал Л. М.</i> Проблемы тактики производства следственных действий в домовладениях	50
<i>Драчова К. В.</i> Криміналістична характеристика розбоїв, вчинених групами неповнолітніх.....	57
<i>Затенацкий Д. В.</i> Место и роль идеальных следов в криминалистике	62
<i>Капустина М. В.</i> Расследование краж на железнодорожном транспорте: допрос свидетелей.....	66
<i>Кисельова С. С.</i> Професійні учасники ринку цінних паперів як суб'єкти легалізації злочинних доходів.....	72
<i>Михальчук Т. В.</i> Напрямки використання телекомунікаційних технологій у правоохоронній сфері	76
<i>Пискун Д. Н.</i> Источники конфликтов при проведении очной ставки	83
<i>Реуцкий А. В., Хоша В. В.</i> Типовые следы преступлений в сфере изготовления и оборота платежных карточек.....	88
<i>Стрельник А. Л.</i> Предмет допроса при расследовании преступлений в сфере компьютерной информации	94
<i>Удовиченко С. А.</i> Расследование преступлений в банковских структурах: осмотр документов.....	98
<i>Фунікова О. В.</i> Ситуаційна обумовленість постановки запитань у тактиці слідчих дій.....	103

Загальні положення судової експертизи: теоретичні та організаційні проблеми

<i>Сімакова-Єфремян Е. Б.</i> Сутність суб'єкта інтеграції знань при проведенні комплексних судово-експертних досліджень	108
<i>Клименко Н. І.</i> Інтеграційна функція експертології.....	117
<i>Миллюхин П. И.</i> Синтетическая природа судебной экспертизы электробытовой техники.....	124

<i>Кажемикайтене Э., Билявичене Т.</i> Статистические методы определения необходимого числа испытаний при выявлении постоянных признаков	128
<i>Моисеев О. М.</i> Аспекти аргументації висновку експерта	136

Судові авторознавча та почеркознавча експертизи

<i>Галяшина Е. И., Приводнова Е. В.</i> Современные возможности автороведческой экспертизы	144
<i>Горошко Е. И.</i> Судебно-лингвистическая экспертиза материалов электронной коммуникации	153
<i>Шегабаева Л. Ш.</i> Понятие необычных условий письма и место диагностических исследований в судебно-почерковедческой экспертизе	162
<i>Швец С. В.</i> Современные подходы к изучению физиологии письма.....	169

Експертна практика: методичні підходи до вирішення завдань почеркознавчих досліджень

<i>Довженко О. В., Дідушок Н. Я.</i> Вирішення ідентифікаційних, класифікаційних і діагностичних завдань авторознавчої експертизи за текстами малого обсягу	176
---	-----

Судово-технічне дослідження документів: методичні підходи до вирішення завдань

<i>Иванов Н. А.</i> Идентификационное исследование реквизитов документов на машинных носителях и машинограмм	181
<i>Тихонова В. И., Захарова Т. А.</i> Пластиковые карточки – новые объекты судебно-технической экспертизы документов	188

Судові трасологічна та балістична експертизи: методичні підходи до вирішення завдань

<i>Рябухіна В. О., Хоша В. В., Шальков О. Є., Дмитрієв В. О.</i> Аспекти вирішення завдань з дослідження приладів обліку електроенергії... 194	
<i>Гузенко В. В., Коленционов В. С.</i> Исследование пломб, устанавливаемых на приборах учета электроэнергии, воды и газа... 199	
<i>Нечипурук Л., Вайткявичюс Э.</i> Определение расстояния выстрела при стрельбе патронами Флора..... 201	

Судові фоноскопична та комп'ютерно-технічна експертизи

<i>Дьяченко А. Ф.</i> Лингвистические идентификационные и диагностические исследования звучащей речи	209
--	-----

Експертна практика: методичні підходи до вирішення завдань фоноскопичних і комп'ютерно-технічних досліджень

<i>Хоша В. В.</i> Особенности исследования видеoinформации, зафиксированной цифровыми средствами записи	219
---	-----

<i>Серий В. В.</i> Визначення типів і виробників компакт-дисків.....	224
<i>Поляков С. В.</i> Исследование почтовых программ и программ обмена электронными сообщениями.....	232
<i>Полякова М. В., Рукавишников В. С.</i> Шляхи вирішення проблеми пошуку графічної інформації на персональному комп'ютері.....	238

Судові біологічна та ветеринарна експертизи

<i>Балинян Т. Є., Дереча Л. М.</i> Особливості класифікаційних досліджень у судово-біологічній експертизі.....	244
<i>Нуритдинов А. И., Икрамов А. А., Мухамедов Р. С.</i> Секвенирование контрольного региона митохондриальной ДНК и использование полученных данных для целей криминалистики.....	250
<i>Яценко І. В., Гетманець О. М.</i> Застосування дискримінантного аналізу для встановлення видової належності плечової кістки в судовій ветеринарній медицині.....	255

Дослідження матеріалів, речовин і виробів: методичні підходи до вирішення завдань

<i>Василяускене Д. Б., Акулова В. Ф., Мисюнас П. Н.</i> Значимость эксплуатационных признаков в идентификационном исследовании трикотажа.....	261
<i>Юрченко Е. Н., Гаджиева Е. А., Мошкова Л. В.</i> Решение вопросов общеродовой и общегрупповой принадлежности спиртосодержащих жидкостей с применением метода газовой хроматографии.....	269
<i>Космина Н. Н.</i> О количественном определении наркотических средств.....	273
<i>Петюнин Г. П., Чубенко А. В., Дмитриевская Ж. В., Буткова Л. А.</i> Химико-токсикологическое исследование кустарно изготовленных фенилалкиламинов.....	277
<i>Соломаха О. А.</i> Исследование декстрометорфана методом хроматографии в тонких слоях сорбента.....	283
<i>Хижниченко О. В.</i> Обнаружение декстропропоксифена, трамадола, их метаболитов в биологическом материале.....	287
<i>Абдуллаева М. У., Халиков Т. Х., Ахмедова Р. К.</i> Исследование некоторых психотропных веществ методом жидкостной хроматографии.....	291
<i>Гузенко Н. В.</i> Определение кетамина при проведении судебно-токсикологического анализа.....	298
<i>Насер И.</i> Изучение хроматографического поведения вальпроевой кислоты в смеси с другими веществами кислого характера.....	302
<i>Кралуок М. А., Крупка А. А.</i> Металловедческие исследования при установлении причин выхода из строя двигателей внутреннего сгорания.....	305

Судові інженерно-технічні експертизи

- Бордюгов Л. Г.* Теоретичний базис методики експертного гірничотехнічного дослідження 312
- Дузь Л. Е., Кривченко Ю. А.* Доминирующие факторы, влияющие на проведение судебных горнотехнических экспертиз результатов воздействия производственных опасностей угольных шахт 319
- Сабадаш В. В.* Особливості виконання судових експертиз по справах, пов'язаних із порушеннями вимог безпеки життєдіяльності, охорони праці й ергономічного забезпечення 323
- Безвесільний В. Д.* Особливості застосування аналітичного методу при комплексному дослідженні обстановки й обставин пожежі 329
- Експертна практика: методичні підходи до вирішення завдань інженерно-технічних досліджень*
- Забродский В. Ф.* Методический подход по установлению возникновения опасных ситуаций, связанных с маневром обгона ... 337
- Плохотний О. В., Марков С. О.* Щодо строків проведення автотехнічних експертиз за адміністративними справами 340

Судово-економічна експертиза: методичні підходи до вирішення завдань

- Капустник К. В., Локтіна М. О., Хомутенко О. В.* Проведення судово-економічних експертиз при розслідуванні справ, пов'язаних з банкрутством підприємств 344
- Кузнецова Е. В., Яникова И. В., Аленина Н. В.* Проблемы налогообложения, связанные с размещением на территории Украины Черноморского флота Российской Федерации 350
- Хомутенко О. В., Рибкіна Т. М.* Компетенція судового експерта-економіста при дослідженні операцій з активами, що знаходяться у податковій заставі 356
- Свиридова Е. Е.* Проблемы, возникающие при регистрации субъектов предпринимательской деятельности (физических лиц) плательщиками налога на добавленную стоимость 361
- Криволапов О. В.* Межі компетенції експерта-економіста при вирішенні питань, пов'язаних з нарахуванням і сплатою податку на землю 365
- Гузенко Т. М.* Методичні прийоми судово-економічних досліджень операцій з матеріальними цінностями 369

Судово-психологічна експертиза: методичні підходи до вирішення завдань

- Ячина А. С., Иваненко Н. Г., Стороженко С. В.* Оценка психического состояния суицидентов по звуко-цветовым коннотациям предсмертных записок 374

<i>Линник С. В.</i> Особенности проведения судебно-психологической экспертизы несовершеннолетних потерпевших.....	383
---	-----

**Судово-медична експертиза:
методичні підходи до вирішення завдань**

<i>Довженко Ю. В., Ольховський В. О.</i> Судово-медичні критерії морфофункціональних змін у структурах органів стрес-реагуючої системи для визначення тривалості післятравматичного періоду загиблих від механічної травми	392
<i>Сало В. И., Тагаев Н. Н., Хижняк В. В.</i> Новые подходы к оценке степени тяжести сотрясения головного мозга по морфофункциональным проявлениям.....	396
<i>Губин Н. В.</i> Повреждения органа слуха в судебно-медицинской практике при экспертизе живых лиц	405
<i>Суховеевко О. В., Куценко К. В.</i> Установление местонахождения участника мототранспортного происшествия	409

Наукове життя

Про науково-практичну конференцію «Актуальні питання та перспективи розвитку судової медицини та криміналістики» (<i>Ольховський В. О., Цимбал М. Л., Хижняк В. В.</i>).....	414
Про міжнародну науково-практичну конференцію «Експертне забезпечення правосуддя: проблеми теорії та практики» (<i>Шерстюк В. М.</i>)	418

Нормативні документи

Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень	422
---	-----

Збірник науково-практичних матеріалів

Теорія та практика судової експертизи і криміналістики

Випуск 6

Відповідальність за достовірність інформації, що міститься в надрукованих матеріалах, несуть автори. Деякі матеріали оприлюднені в порядку обговорення, оскільки мають дискусійний характер. У таких матеріалах точка зору членів редакційної колегії може не збігатися з науковими поглядами авторів.

Відповідальний за випуск
О. Ф. Дьяченко

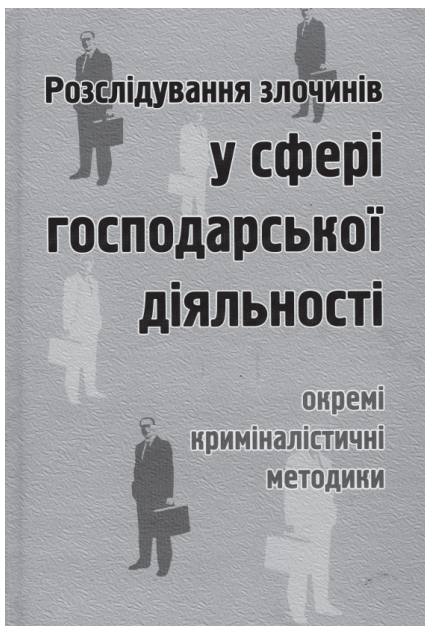
Редактори *К. К. Гулий,*
С. А. Пашинська

Коректор *Т. Ф. Зуб*
Комп'ютерна верстка *В. В. Вербицького*

Підписано до друку з оригінал-макета 13.12.2006.
Формат 60×90 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 28,0. Обл.-вид. арк. ...
Тираж 500 прим. Вид. № 263. Зам. №

Видавництво «Право» Академії правових наук України
Україна, 61002, Харків, вул. Чернишевська, 80
(Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої
продукції – серія КВ № 9440 від 20.12.2004 р.)

Віддруковано з готових діапозитивів

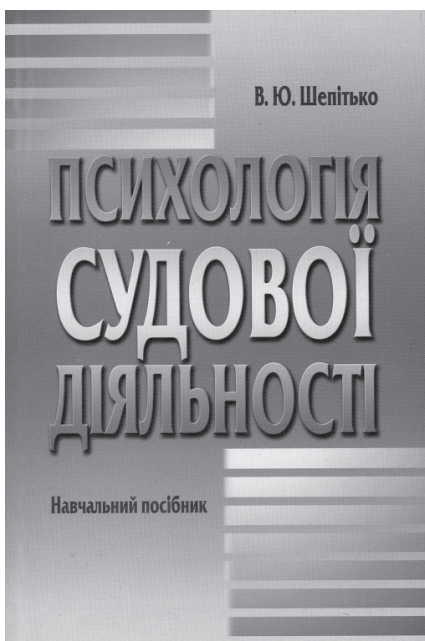

Розслідування злочинів у сфері господарської діяльності

окремі
криміналістичні
методики

У монографії висвітлено проблеми розслідування злочинів, що вчиняються у сфері господарської діяльності, та запропоновано їх криміналістичні методики. Розкрито зміст методик і надано криміналістичні рекомендації щодо розслідування нових видів злочинів (фіктивне підприємництво, легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, шахрайство з фінансовими ресурсами та ін.). Особливу увагу приділено криміналістичній характеристиці певного виду злочинів, побудові слідчих версій та плануванню розслідування, формуванню типових слідчих ситуацій, визначенню тактики окремих слідчих дій.

Для науковців, аспірантів, студентів, а також працівників правоохоронних органів.

В. Ю. Шепітько

ПСИХОЛОГІЯ СУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Навчальний посібник

Пропонований навчальний посібник являє собою систематизований виклад психологічних основ судової діяльності. Визначено особливості психології судді й інших учасників судового процесу. Обґрунтовано діяльнісний підхід до юридичної праці судді та викладено психологічні характеристики судової діяльності. Придільена увага психології судових дій та організації судово-психологічної експертизи.

Розрахований на слухачів факультету підготовки професійних суддів, студентів вищих навчальних закладів, викладачів, працівників судових органів.